

Besturen en beleggen in 2019

Ontwikkeling van ESG: data, data, data

Colette Grosscurt

Toenemende wet- en regelgeving

HLEG
Requirements to protect the stability of the financial system against environmental risks

IORP II
Disclosure on how pension funds approach sustainable investment

TCFD
Publication of climate-related risks by financial sector

Article 173
Mandatory extensive climate change-related reporting

Klimaatakkoord
Financial institutions measure and report their carbon footprint in 2020 and formulate a climate target

PEPP
Require PEPP providers to consider the UN PRI principles in their investment decision

IMVO
Comply with the OECD Guidelines for Multinational Enterprises and the UN Guiding Principles on Business and Human Rights

DNB
Incorporate climate-related risks in assessment frameworks

Directive (EU) 2016/2341

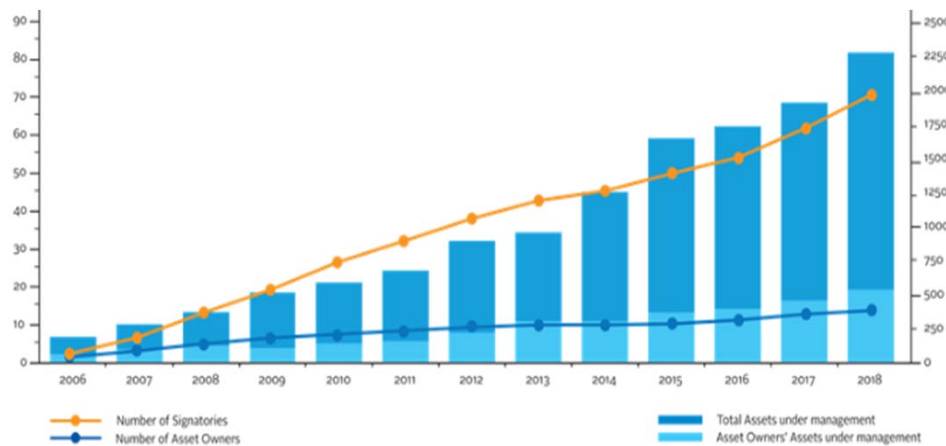
Toename en mainstreamen van beleggen met oog voor mens en milieu

1. Nieuwe norm in 'verantwoord'

UN responsible investing body threatens to kick out laggards

185 signatories on watchlist as initiative faces criticism it is being used as a figleaf

2. Toenemende aandacht

Bron: 1-Financial Times (18 mei 2018), 2-PRI, 3-Citywire (okt 2018)

3. Nieuwe producten?

Funds rename to include 'sustainability' or 'ESG' in title

It is worth making the observation that, across the fund universe, fund houses are renaming established funds to in some way taking advantage of the new interest in sustainable investments.

Nearly 90% of advisors cite ESG investment discussions are most initiated by their clients.

66% indicate that most clients don't believe ESG options perform worse

90% indicate that most clients don't believe ESG options carry more risk

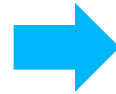

69% of advisors feel the importance of ESG investing has increased over the past five years and expect this to continue over the next five years

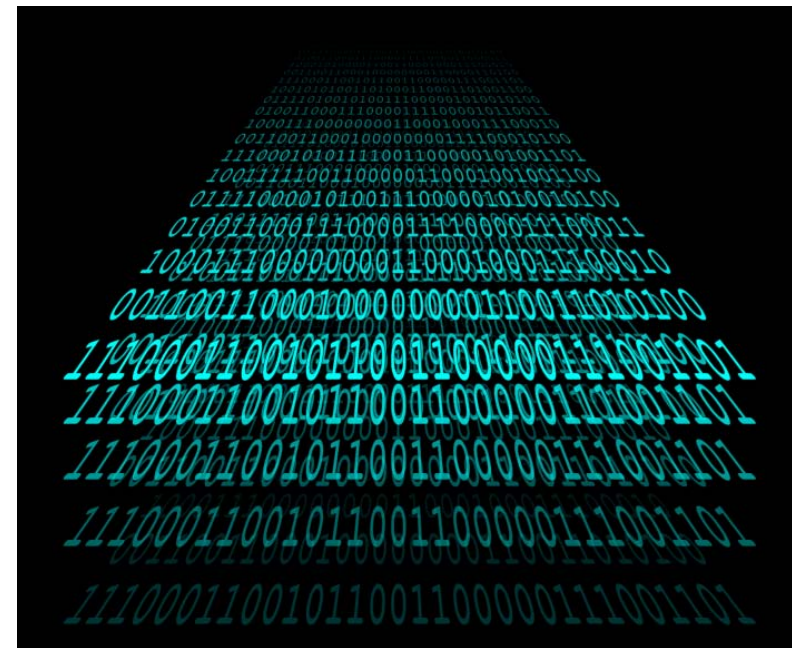
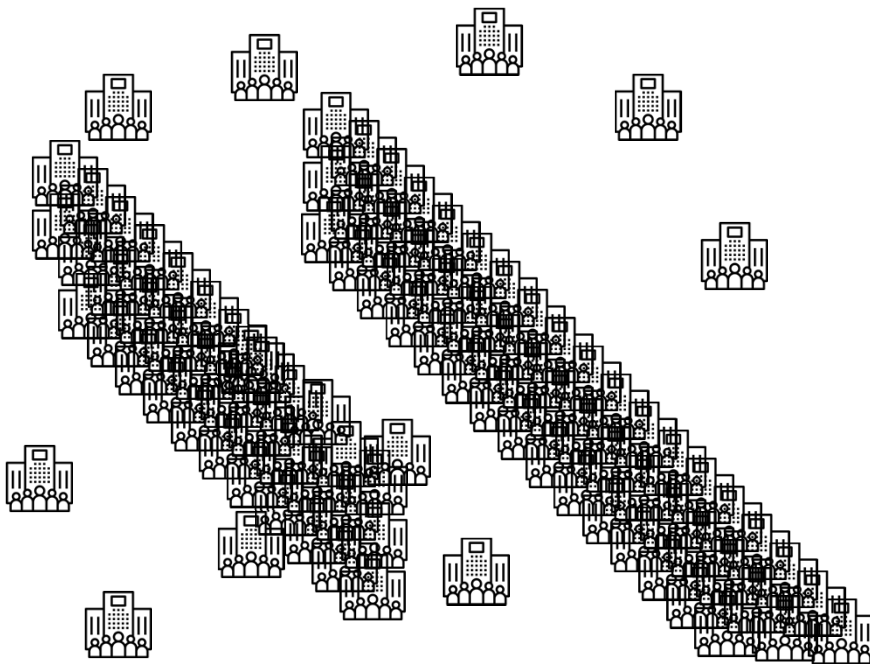

Wil je voldoen aan alles dat op je afkomt?

Hoe kun je duizenden bedrijven kwalitatief analyseren op duurzaamheid?

DATA, DATA, DATA!

Wat betekent dit voor pensioenfondsen in 2019?

• Vragen

- Met welke onderwerpen moet ik aan de slag?
- Hoe weet ik dat mijn geld daadwerkelijk een positieve bijdrage levert voor mens en milieu?
- En wat als de juiste data ontbreekt of heel kostbaar is?

• Antwoorden

- Definieer wat een positieve bijdrage inhoudt, met andere woorden, wat is duurzaam beleggen?
- Bepaal op welke manier je duurzaam beleggen wilt aanpakken
- Meet wat de positieve bijdrage is, zodat je erop kunt sturen en rapporteren

1. Definitie van beleggen met oog voor mens en milieu

Mate van duurzaamheid ↓	Categorie	Beschrijving	Afweging financieel risico-rendement	Uitsluiten op basis van ethische principes	Engagement en stemmen over ESG onderwerpen	ESG score/CO ₂ uitstoot integreren in beleggingsproces	Positieve selectie (SDGs)
	KLASSIEK INVESTEREN	Investeringsbeslissingen worden gebaseerd op financiële risico-rendement afwegingen	✓				
	VERANTWOORD	Sluit bedrijven uit die in overtreding zijn met ethische en milieu-investeringsprincipes	✓	✓	✓		
	DUURZAAM	Selecteer bedrijven op basis van hoge performance op milieu, sociale en bestuurlijke onderwerpen die van materieel belang zijn in het vaststellen van het risico en rendement	✓	✓	✓	✓	
	BEURSGENOTEERDE IMPACT	Focus investeringen op het snijvlak van sociale/milieu-behoefte met commerciële groeikansen	✓	✓	✓	✓	✓
	DIRECTE IMPACT	Optimaliseer de sociale/milieu-behoefte met een marktconform financieel rendement	N/A	N/A	N/A	✓	✓

2. Hoe kun je de verschillende smaken van beleggen benaderen?

1. ESG normen

Ethische benadering, meestal genoemd: UN Global Compact en UN PRI. Trends naar het uitsluiten van controversiële wapens.

2. Financieel materieel

Beperk ESG-gerelateerde risico's en hanteer een duurzaamheidsraamwerk, zonder financieel rendement uit het oog te verliezen.

3. Inzicht in impact

Zorg voor meetbare impact of inzicht in maatschappelijke bijdrage. SDGs worden vaak omarmd als een nieuw raamwerk.

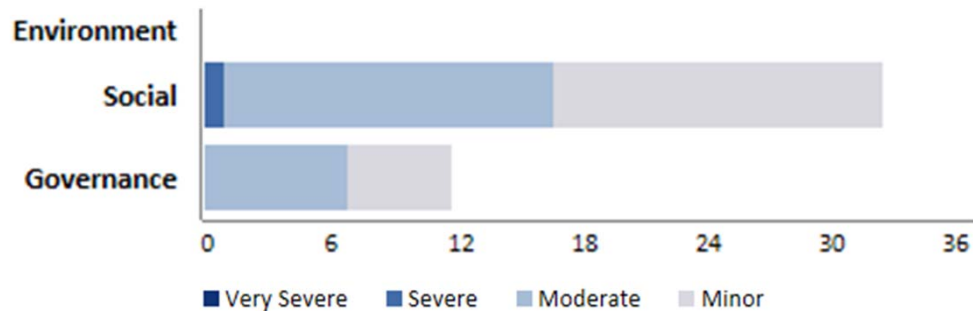
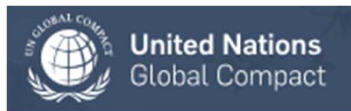
Wat hebben ze gemeen? Je hebt veel data nodig om het goed in te vullen!

2a. ESG-normen: uitsluiten op basis van ethische gronden

Beslissing staat los van de financiële performance

2a. ESG-normen: in de praktijk

Flag

Environment

G

No controversies were uncovered.

Social

O

1

Customers

O

1

[Anticompetitive Practices](#)

Y

4

[Privacy & Data Security](#)

O

1

[Product Safety & Quality](#)

Y

4

Human Rights & Community

G

8

Governance

Y

3

[Bribery & Fraud](#)

Y

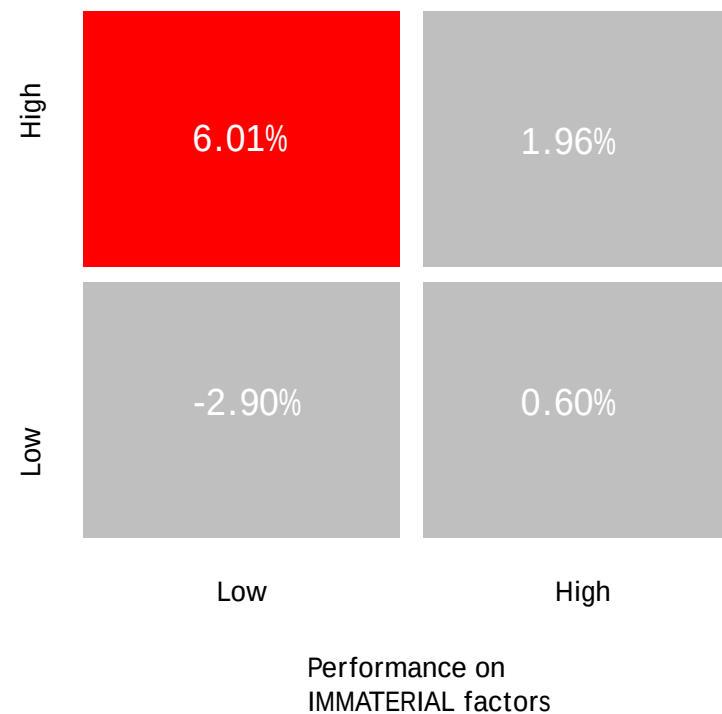
3

MSCI ESG MANAGER
FROM MSCI ESG RESEARCH LLC

2b. Financiële materialiteit: indicatoren van ESG risico's

Performance on
MATERIAL factors

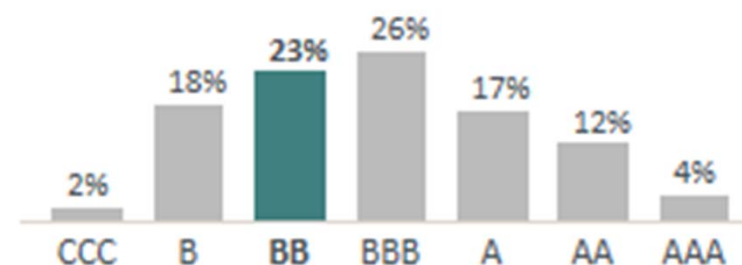

**Risico verschilt per sector en is sterk afhankelijk van datakwaliteit.
De risico-indicator 'tracking error' alleen is niet langer voldoende om alle risico's te adresseren.**

2b. Financiële materialiteit: risico verschilt per sector

	WEIGHT	SCORE	QUARTILE
Environment	5.0%	9.2	
<u>Carbon Emissions</u>	5.0%	9.2	●●●
Social	50.0%	2.1	
<u>Privacy & Data Security</u>	28.0%	1.5	●
<u>Human Capital Development</u>	22.0%	2.8	●●●
Governance	45.0%	5.7	
<u>Corporate Governance</u>	23.0%	6.3	●●●
<u>Anticompetitive Practices</u>	11.0%	3.7	N/A
<u>Corruption & Instability</u>	11.0%	6.4	●●●●

INDUSTRY RATING DISTRIBUTION

2b. Financiële materialiteit: risico verschilt per bedrijf

KEY RISKS

Privacy & Data Security - Score 1.5 (Change ▲ 0.3)

April 25, 2018

The methods of collection and use of individuals' data for targeted advertising purposes have long raised concerns among users, activists and increasingly from regulators. Just ahead of the enforcement of the EU GDPR and following a litany of user privacy related controversies, the Cambridge Analytica whistleblower exposes serious gaps in the company's data security controls.

Human Capital Development - Score 2.8

March 27, 2018

Facebook's heavy reliance on highly skilled employees and its recent rapid growth through both extensive hiring and acquisitions expose the company to operational risks with talent recruitment and integration of new employees. The company is consistently considered to be an employer of choice and has engagement and development programs in place, but the company's high profile and fast pace of workforce growth may present in talent acquisition or high attrition.

ESG RATING **BB**

STRENGTHS

Corruption & Instability - Score 6.4

March 27, 2018

The nature of Facebook's social networking services and its growing global presence suggest exposure to risks of reputational damage and revenue loss resulting from willing or unwilling compliance with government surveillance or censorship requests. As a member of the Global Network Initiative, the company has developed strong policies and programs to address censorship and government surveillance issues.

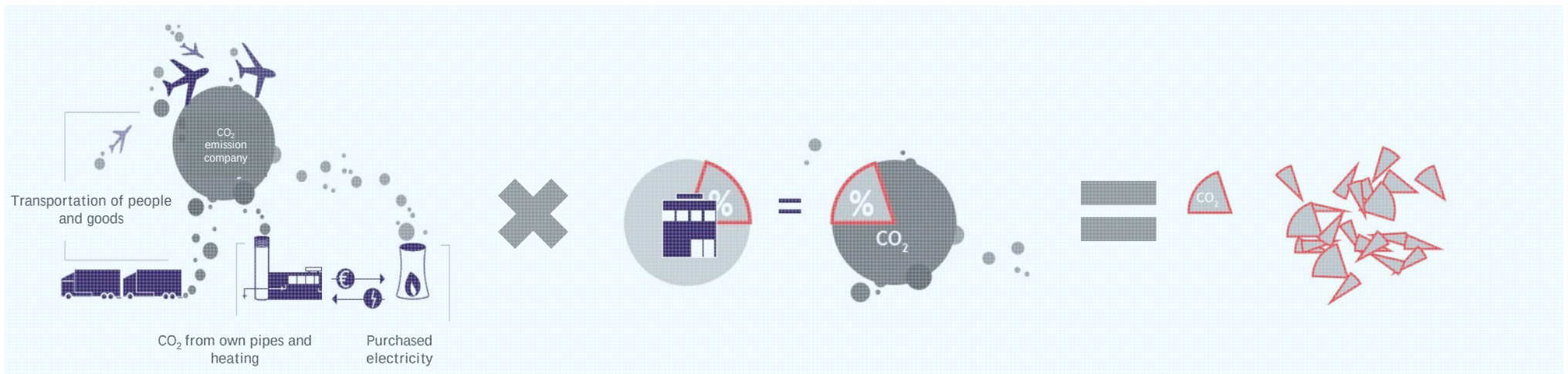
2c. Inzicht in impact: carbon footprinting

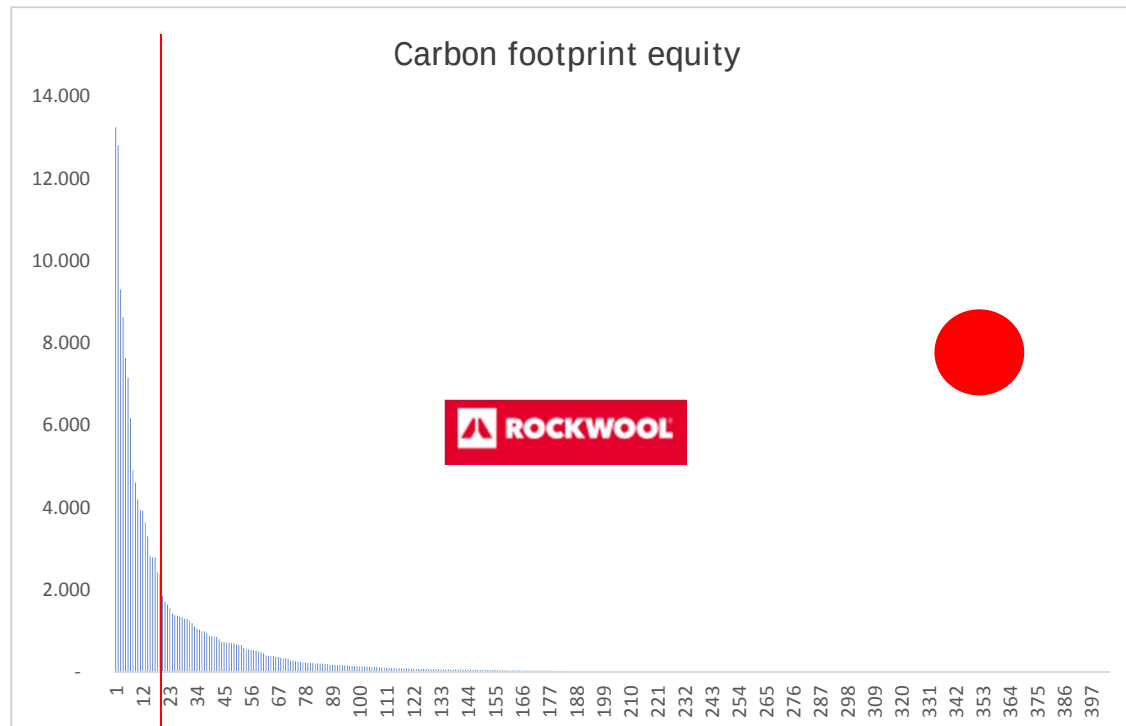
1. Wat is de CO₂-uitstoot van een bedrijf?

2. Wat is het belang in dit bedrijf?

3. Tel de verschillende uitkomsten bij elkaar op

2c. Inzicht in impact: carbon footprinting een case study

Het gaat dus niet alleen om de beschikbaarheid van data,
het gaat erom hoe je het gebruikt.

Besparing
4.000x zoveel
CO₂
(bron Ecofys)

Aan de slag met data...

- Ethische screening
- Financiële materialiteit
- Positieve impact

Koopt u Facebook?

Terugkoppeling

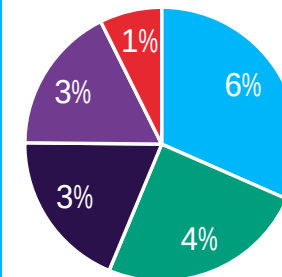
a. ESG normen

<u>Environment</u>	G	10
No controversies were uncovered.		
<u>Social</u>	O	1
<u>Customers</u>	O	1
<u>Anticompetitive Practices</u>	Y	4
<u>Privacy & Data Security</u>	O	1
<u>Product Safety & Quality</u>	Y	4
<u>Human Rights & Community</u>	G	8
The company is involved in minor controversies.		
<u>Labor Rights & Supply Chain</u>	G	5
The company is involved in moderate and minor controversies.		
<u>Governance</u>	Y	3
<u>Bribery & Fraud</u>	Y	3

b. Financiële materialiteit

	WEIGHT	SCORE	QUARTILE
Environment	5.0%	9.2	
<u>Carbon Emissions</u>	5.0%	9.2	●●●
Social	50.0%	2.1	
<u>Privacy & Data Security</u>	28.0%	1.5	●
<u>Human Capital Development</u>	22.0%	2.8	●●●
Governance	45.0%	5.7	
<u>Corporate Governance</u>	23.0%	6.3	●●●
<u>Anticompetitive Practices</u>	11.0%	3.7	N/A
<u>Corruption & Instability</u>	11.0%	6.4	●●●●

c. Inzicht in impact

- Industry, Innovation and Infrastructure
- Sustainable Cities and Communities
- Responsible Consumption and Production
- Climate Action
- Affordable and Clean Energy

Toepassingen: betere beslissingen door sturing en rapportage

Source: ACTIAM, for illustrative purposes only

Uitdagingen en aanbevelingen

SRV-FIL-05	1,34	5,00	0,34	15,00	Write
SRV-LIC-01	0,02	6,00	0,12	17,00	Read
SRV-LIC-02	0,01	2,00	0,00	0,00	Write
SRV-MGT-02	5,41	13,00	3,74	166,00	Write
SRV-MGT-04	12,54	21,00	0,00	0,00	Write
SRV-MGT-05	2,49	8,00	0,00	17,00	Write
SRV-MGT-08	7,97	12,00	0,15	22,00	Write
SRV-MGT-09	0,73	21,00	0,05	10,00	Write
SRV-MES-01	2,65	54,00	79,22	3015,00	Read
SRV-MES-02	7,52	46,00	181,46	3040,00	Read
SRV-MES-03	5,67	37,00	88,29	3332,00	Read
SRV-PRT-01	0,47	12,00	0,23	29,00	Write
SRV-SQL-01	12,24	451,00	29,24	1020,00	Read
SRV-SQL-02	7,02	296,00	22,40	602,00	Read
SRV-SQL-03	62,00	171,00	24,83	1110,00	Write
SRV-SQL-05	2,44	775,00	1,49	620,00	Write
SRV-SQL-06	91,07	155,00	166,79	1159,00	Read
SRV-SQL-08	145,09	425,00	0,60	45,00	Write

Databases, tooling
en data
engineering

*Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur
adipiscing elit, sed do eiusmod tempor
incididunt ut labore et dolore magna
aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis
nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut
aliquip ex ea commodo consequat. Duis
aute irure dolor in reprehenderit in
voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat
nulla pariatur. Excepteur sint occaecat
cupidatat non proident, sunt in culpa qui
officia deserunt mollit anim id est laborum.*

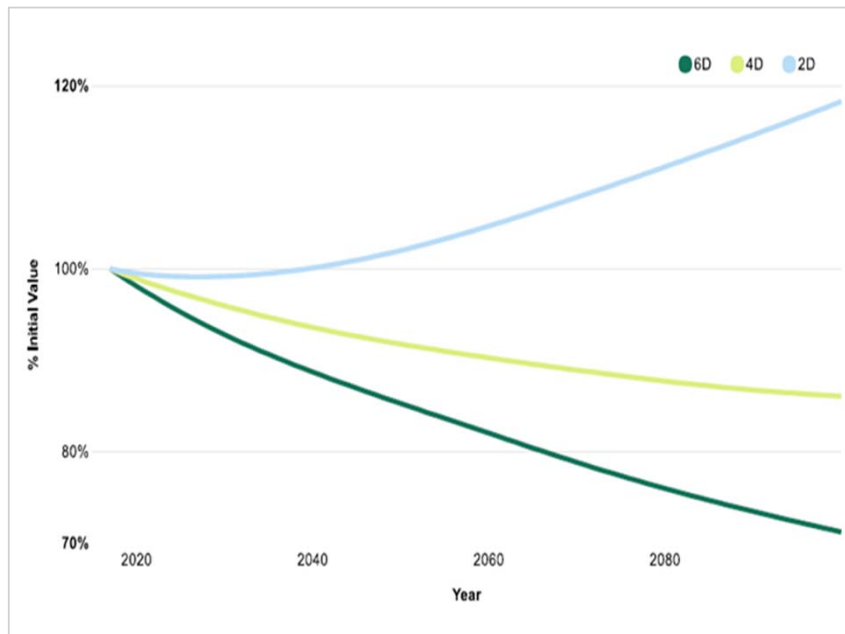
Geïntegreerde
analyse, data
science

Waar gaat de reis naartoe in dataland?

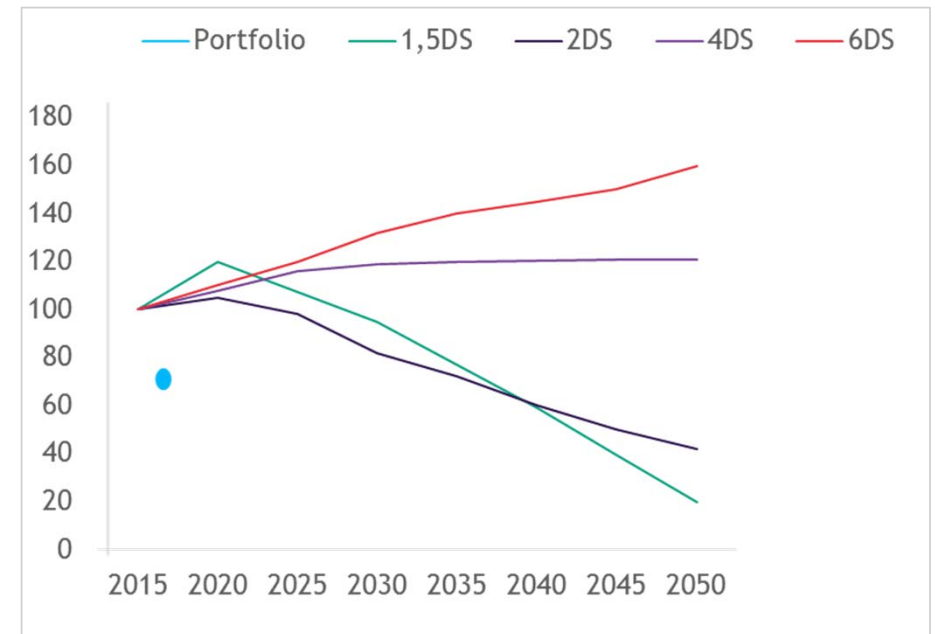

Klimaatrisico's: scenarioanalyses

Waardeontwikkeling van een portefeuille

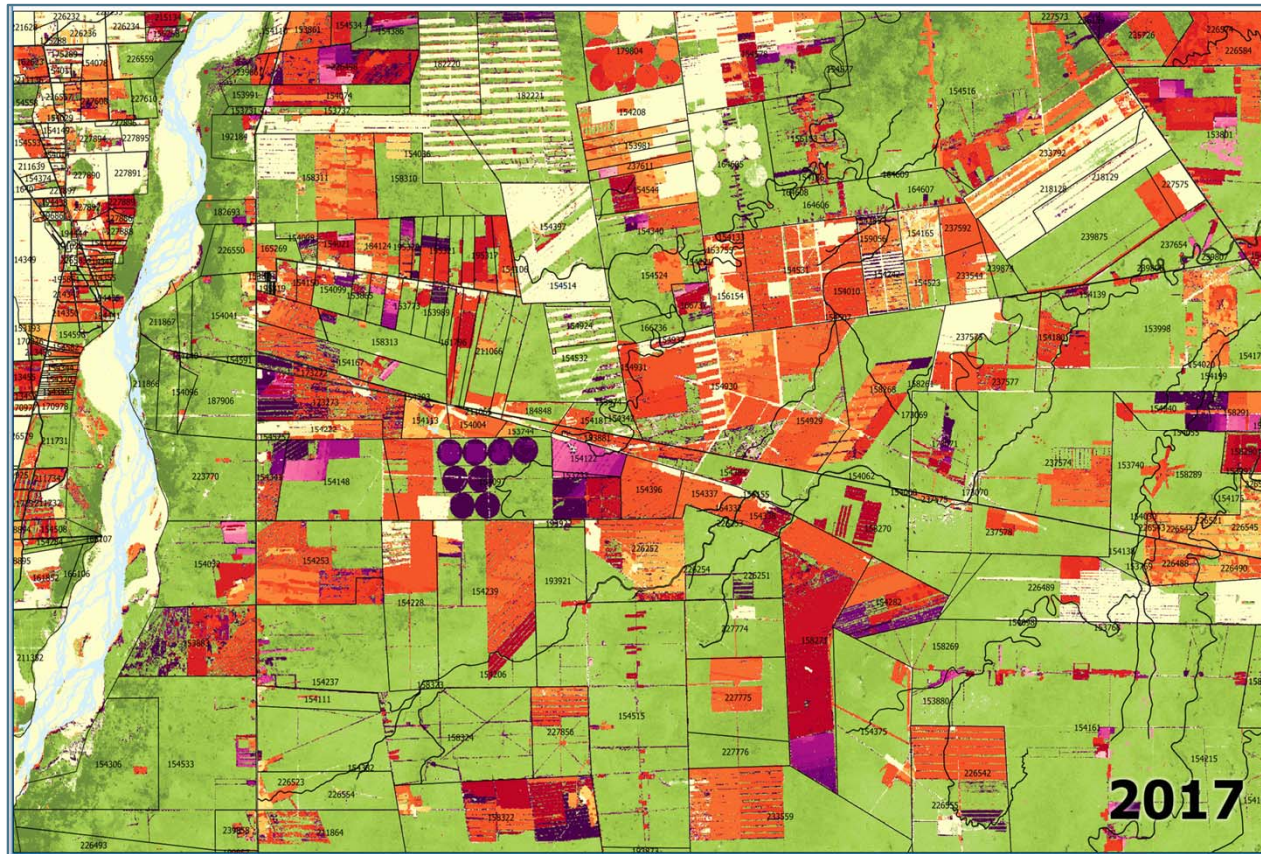

Carbon risico exposure portefeuille

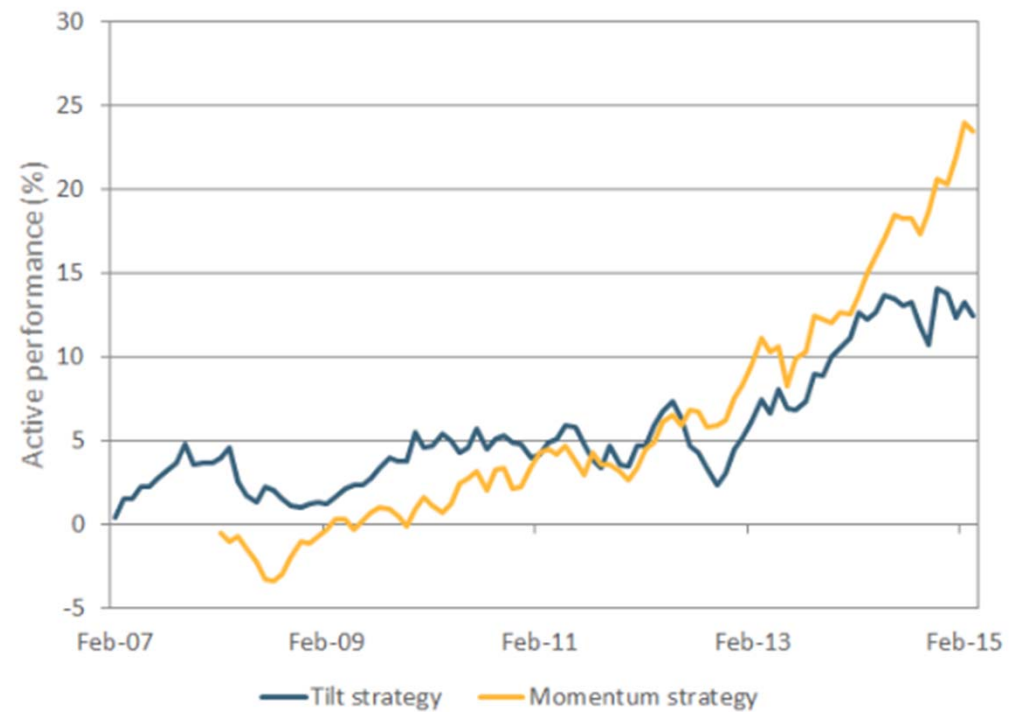
**De kwaliteit van de data bepaalt de nauwkeurigheid en de bruikbaarheid.
Deze data moet een impressie geven van het toekomstige risico (niet terugkijken).
Daarbij moeten zowel transitierisico's als fysieke risico's worden meegenomen.**

Van klimaat naar ontbossing: satellietdata - sturen op zero deforestation

Deforested area 2000 - 2017 from orange-red-purple

ESG momentum en sentiment

Wij wensen u
fijne feestdagen!

actiam

ACTIAM

- Nederlandse, verantwoorde belegger
 - Geautoriseerd en gereguleerd door AFM en DNB
 - >100 medewerkers (mid- & back-office uitbesteed aan BNP Security Services)
 - Onafhankelijke dochteronderneming van VIVAT N.V. (Nederlandse verzekeraar)
- € 56,3 miljard vermogen onder beheer
- Onderscheiden
 - UN PRI 2018: A+ score op 13 van 14 onderdelen
 - Responsible Index Funds Equity Range door € 6 miljard AUM
 - Winnaar International Climate Award 2016 (Franse overheid)
 - Winnaar Lipper Group Awards 2018 'Equity Large' en 'Mixed Assets Large'
 - Winnaar VWD Cash Publieksprijs 2018
 - Top 3 - Beste fondshuis aandelenfondsen - Morningstar Awards 2018
- Voldoet aan de hoogste standaarden in de industrie

dutch fund and asset
MANAGEMENT ASSOCIATION

Bron: Actiam, per 30 juni 2018. AFM: Autoriteit Financiële Markten, DNB: De Nederlandsche Bank

MEER INFORMATIE?

ACTIAM N.V.

Graadt van Roggenweg 250
3531 AH UTRECHT

Postbus 679
3500 AH UTRECHT

+31 (0)20-543 6777

✉ marcom@actiam.nl

🌐 www.actiam.nl

Contact

Colette Grosscurt- Responsible Investment Officer

Colette is sinds juni 2017 bij ACTIAM in dienst als Responsible Investment Officer. Zij is verantwoordelijk voor de impactmeting van de portefeuilles van ACTIAM. Haar primaire aandachtsgebieden zijn data en innovatie. Voordat ze bij ACTIAM kwam, werkte Colette als analist bij True Price, waar ze verantwoordelijk was voor het meten van de sociale en milieueffecten van organisaties en het ontwikkelen van methodologieën om zogenaamde externaliteiten te internaliseren. Colette heeft een Master in Business Administration behaald aan de Rotterdam School of Management.

DISCLAIMER

ACTIAM N.V. streeft er naar om accurate en actuele informatie te leveren van bronnen die als betrouwbaar mogen worden beschouwd. ACTIAM N.V. kan echter niet instaan voor de nauwkeurigheid en volledigheid van de informatie in dit document, hierna aangeduid als 'de informatie'. De informatie kan technische of redactionele onnauwkeurigheden of typografische fouten bevatten. ACTIAM N.V. geeft geen uitdrukkelijke of impliciete garanties dat de informatie in dit document juist, volledig of actueel is. ACTIAM N.V. is niet verplicht om fouten of onnauwkeurigheden in de informatie bij te werken of te corrigeren. De informatie is gebaseerd op historische gegevens en is geen betrouwbare basis voor het voorspellen van toekomstige waarden of aandelenprijzen. De informatie is vergelijkbaar met, maar mogelijk niet identiek aan, de informatie gebruikt door ACTIAM N.V. voor interne doeleinden. ACTIAM N.V. garandeert niet dat de kwantitatieve rendementen of andere resultaten van de informatie dezelfde zijn als de potentiële opbrengsten en resultaten volgens de eigen prijsmodellen van ACTIAM N.V. Opmerkingen over risico's met betrekking tot informatie mogen niet worden beschouwd als een volledige openbaarmaking van alle relevante risico's. De informatie mag door de ontvanger niet worden geïnterpreteerd als zakelijke, financiële, investerings-, afdekking-, commerciële, juridische, regelgevende, fiscale of boekhoudkundige adviezen. De ontvanger van de informatie is persoonlijk verantwoordelijk voor de manier waarop de informatie wordt gebruikt. Beslissingen op basis van de informatie zijn voor rekening en risico van de ontvanger. Dienovereenkomstig kan de ontvanger geen wettelijke rechten ontleenen aan de Informatie..

MEER INFORMATIE?

ACTIAM N.V.

Graadt van Roggenweg 250
3531 AH UTRECHT

Postbus 679
3500 AH UTRECHT

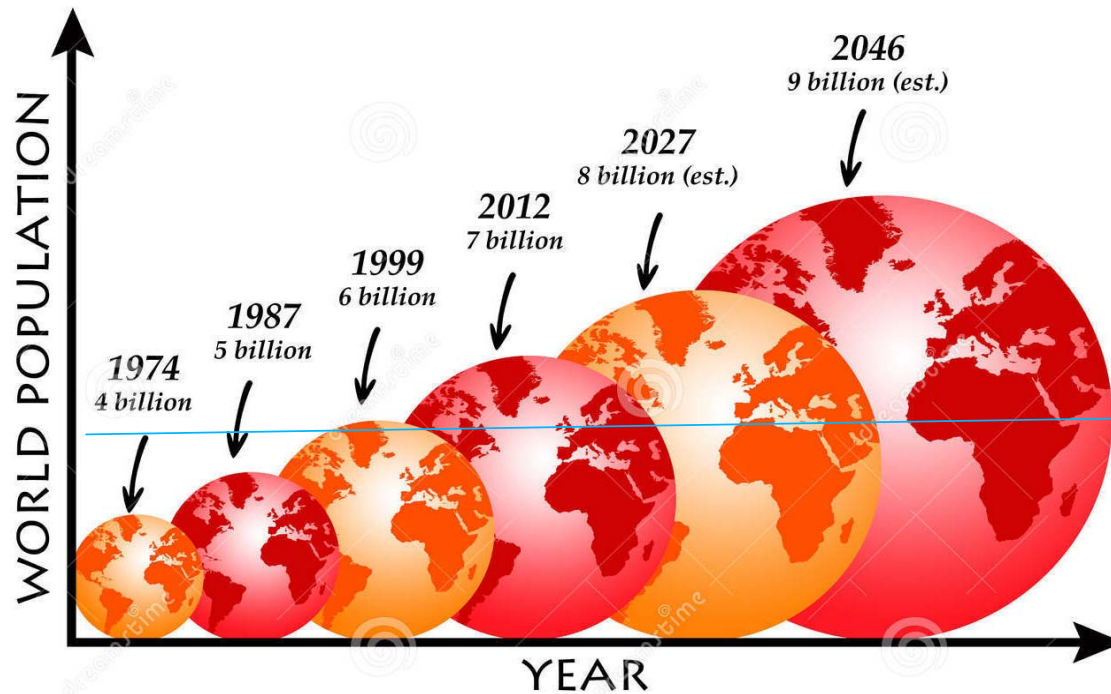
Marketing & Communications

📞 +31 (0)20-543 6777

✉️ marcom@actiam.nl

🌐 www.actiam.nl

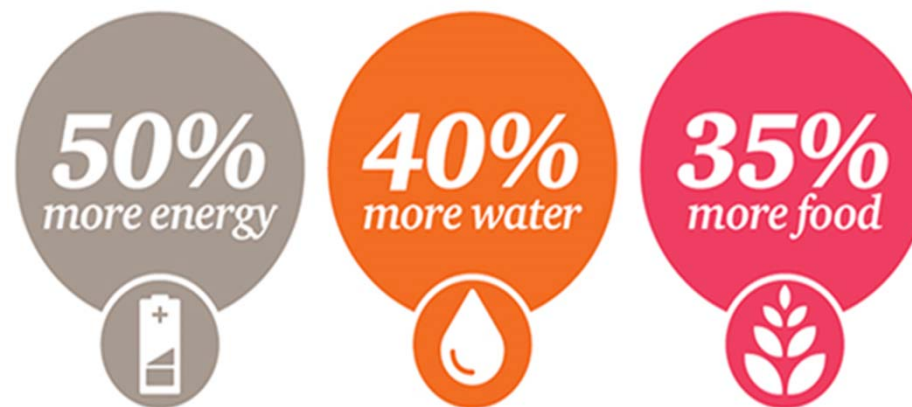
De wereldbevolking neemt exponentieel toe

Bron: National Intelligence Council: Global Trends 2030: Alternative Worlds

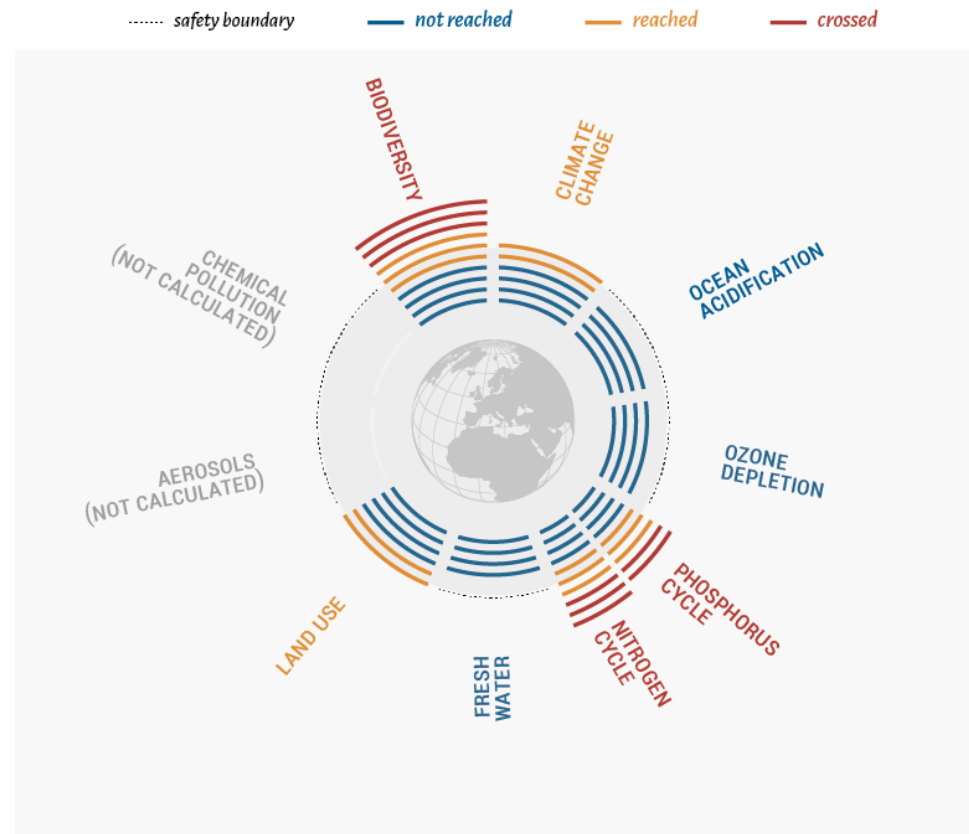
De druk op beschikbare grondstoffen neemt toe

Met een bevolking van 8.3 miljard mensen in 2030 hebben we het volgende nodig:

Bron: National Intelligence Council: Global Trends 2030: Alternative Worlds

In toenemende mate overschrijden we de grenzen van de planeet

Bron: Rockström et al. (2015) Stockholm Resilience Centre. Link: <https://www.youtube.com/watch?v=ua8PEG0AIsI>

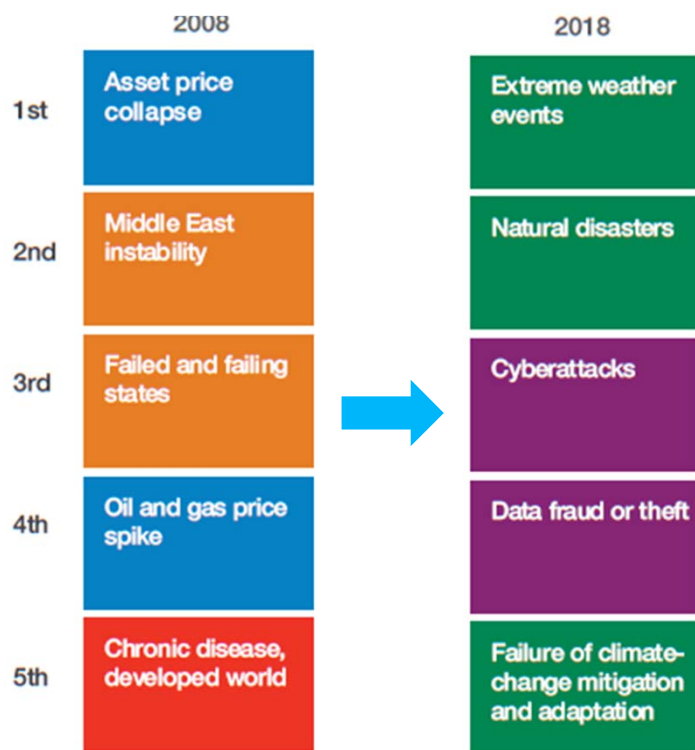
En willen we bijdragen aan mondiale verduurzaming

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Risico's

Top 5 wereldwijde risico's met hoogste kans

Wereldwijd risico landschap (WEF 2018)

